

Агата Кристи

ИЛЮЗИЯ
С ОГЛЕДАЛА

AGATHA CHRISTIE ® THEY DO IT WITH MIRRORS
Copyright © 2013 Agatha Christie Limited. All rights reserved.

THEY DO IT WITH MIRRORS © 1952 Agatha Christie Limited. All rights reserved.

Илюзия с огледала ©1993, Agatha Christie Limited. All rights reserved

Художествено оформление на корицата – Димитър Стоянов – Димò

© Издателство ЕРА, София, 2013

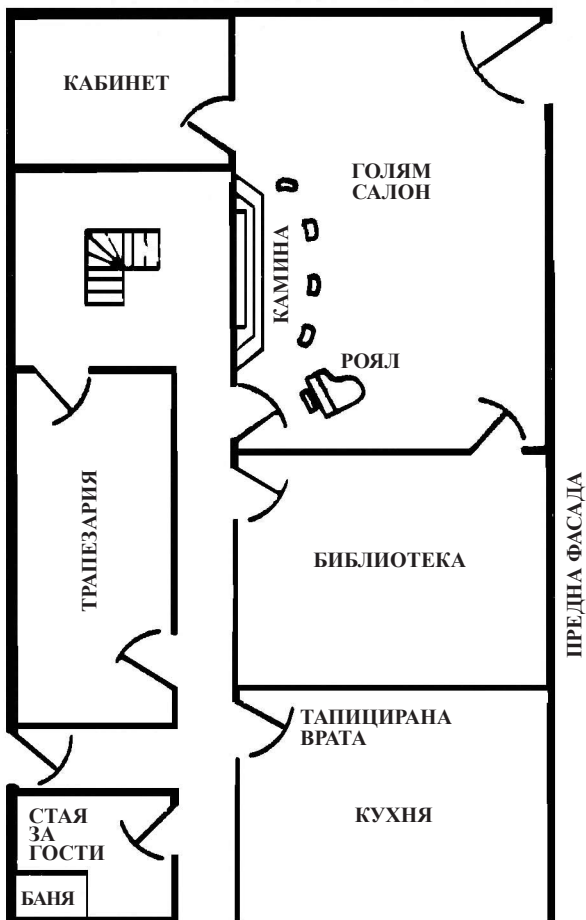
ISBN 978-954-389-242-6

Книгите на ЕРА търсете на
www.erabooks.net

АГАТА КРИСТИ

ИЛЮЗИЯ
С ОГЛЕДАЛА

ЕРА

План на Стонигейтс

ПЪРВА ГЛАВА

Госпожа Ван Райдък се отдръпна от огледалото и въздъхна.

– Е, това, струва ми се, е добре – промърмори. – Харесва ли ти, Джейн?

Госпожица Марпъл огледа творението на Ланванели и съдържано рече:

– Мисля, че роклята е много красива.

– Добра е – съгласи се госпожа Ван Райдък и въздъхна. – Да я свалим, Стефани.

Възрастната прислужница с прошарена коса и тънки присвити устни изтегли внимателно роклята през вдигнатите ѝ ръце.

Ван Райдък застана пред огледалото и огледа скъпото си копринено бельо. Корсетът ѝ бе изключителен. Краката ѝ, все още запазили формата си, бяха обути в хубави найлонови чорапи. Лицето ѝ, непрекъснато тонизирано с масажи и гримирано, изглеждаше почти като на момиче дори отблизо. Косата ѝ имаше синкав оттенък, като хортензия. Беше практически невъзможно да видиш госпожа Ван Райдък и да си представиш как би изглеждала в естествено състояние. Всичко, което можеше да се осигури с пари, ѝ бе осигурено – освен това имаше специални диети, масажи и упражнения.

Рут ван Райдък погледна приятелката си весело.

– Мислиш ли, че повечето хора биха се досетили, че сме почти на една и съща възраст, Джейн?

– И през ум няма да им мине, сигурна съм – отвърна тя окуражаващо. – Боя се, че изглеждам точно на колкото съм и нито ден по-малко.

Тя имаше бяла коса, меко, розово-бяло набръчкано лице и невинни порцелановосини очи. Беше много мила старица.

Никой не би нарекъл обаче Рут ван Райдък „мила старица“.

– Така е, Джейн. – Приятелката ѝ изведнъж се усмихна широко. – Аз също. Само че по малко по-различен начин. „Чудно как тази стара кранта успява да поддържа фигурата си“, това говорят за мен. Отлично знаят, че съм стара кранта. А и аз, ей Богу, се чувствам точно така!

Тя се отпусна тежко върху копринената възглавничка на стола.

– Всичко е наред, Стефани – добави след това. – Можеш да си вървиш.

Прислужницата сгъна роклята и излезе.

– Добрата стара Стефани. Вече от трийсет години е с мен. Тя е единствената, която знае как изглеждам в действителност... Джейн, искам да поговоря с теб.

Госпожица Марпъл се приведе леко напред. Лицето ѝ придоби съсредоточен израз. Изглеждаше някак си неуместно в пишно обзаведената стая на скъпия хотелски апартамент. Беше с доста старомодни черни дрехи, носеше голяма пазарска чанта и видът ѝ беше напълно почтен.

– Безпокоя се, Джейн. За Кари Луиз.

– Кари Луиз? – повтори тя озадачено.

Името я върна много години назад.

Пансионът във Флоренция. Тя – розово-бялото момиче от Англия. Двете сестри Мартин – американки, интересни за англичанката заради странния си говор, непринудеността и жизнеността си. Рут – висока,

нетърпелива, с целия свят в ръцете ѝ; Луиз – дребна, фина, неспокойна.

– Кога я видях за последен път, Джейн?

– О, преди много, много години. Трябва да са поне двайсет и пет. Разбира се, ние все още си разменяме картички за Коледа.

Какво странно нещо е дружбата! Тя, младата Джейн Марпъл и двете американки. Пътищата им се бяха разделили почти веднага, но въпреки това привързаността не бе изчезнала. Странно, че с Рут, чийто дом – или по-скоро домове – се намираха в Америка, се виждаше по-често. Не, може би не беше чак толкова странно. Като повечето американки от своята класа Рут беше космополит и почти всяка година идваше в Европа, обикаляше Лондон, Париж, Ривьера, винаги готова да открадне няколко мига със старите си приятелки. Имаше много срещи като тази. В „Кларидж“, „Савой“, „Бъркли“ или „Дорчестър“. Отбрани ястия, скъпи спомени, забързано и сърдечно сбогуване. Рут никога не успя да посети Сейнт Мери Мийд. Всъщност госпожица Марпъл не бе и очаквала такова нещо. Животът на всеки има своето темпо. Този на Рут беше presto, докато Джейн Марпъл се задоволяваше с *adagio*.

И така тя бе виждала по-често американката Рут, докато Кари Луиз, която живееше в Англия, не бе срещала повече от двайсет години. Странно, но напълно естествено, защото когато живееш в една и съща страна с приятелката си, няма нужда специално да се уговаряш с нея. Струва ти се, че и без това рано или късно ще се видите. Само че, ако се движите в различни кръгове, това не се случва. Пътищата на Джейн Марпъл и Кари Луиз така и не се бяха пресекли.

– А защо се безпокоиш за нея, Рут? – попита тя.

– Това, което ме смущава най-много, е, че не знам!
Просто не знам!

– Да не би да е болна?

– Тя е много крехка и деликатна. Винаги е била такава. Не, не бих казала, че е по-зле от обикновено...
Като вземем предвид, че живее доста заможно...

– Нещастна ли е?

– О, не това.

„Така е“ – помисли си госпожица Марпъл. Би било трудно да си представи Кари Луиз нещастна, въпреки че без съмнение бе преживяла и трудни периоди. Само че... просто не можеше да го допусне. Объркана – да. Неприятно изненадана – също, но в никакъв случай тежка скръб.

Думите на Рут дойдоха почти веднага:

– Кари Луиз сякаш не е от този свят. Няма представа какъв е той. Може би това ме тревожи.

– Нещата около нея... – започна госпожица Марпъл, но поклати глава и замълча. – Не.

– Тя самата ме безпокои – продължи Рут ван Райдък. – Кари Луиз винаги е имала идеали. Естествено, когато бяхме млади, това бе на мода. Всички имахме идеали – за едно младо момиче е напълно нормално. Ти щеше да се грижиш за прокажени, аз да ставам монахиня... Човек преминава през тези глупости. Бракът, бих казала, ги избива от главата. Е, на мен лично не ми се отрази зле.

Джейн Марпъл си помисли, че това е твърде мек израз. Рут се бе омъжвала три пъти за много богати мъже и последвалите разводи бяха увеличили банковата ѝ сметка, без ни най-малко да се отразят на душевното ѝ състояние.

– Разбира се – продължи Ван Райдък, – аз винаги съм била твърда и не съм позволявала обстоятелствата да ме победят. Никога не съм очаквала прека-

лено много от живота и от мъжете. Измъквала съм се благополучно и толкова – никакви лоши чувства. С Томи все още сме добри приятели, а Джулиъс се съветва с мен за сделките си. – Лицето ѝ потъмня. – Струва ми се, че точно това ме тревожи у Кари Луиз... Винаги е била готова да се омъжи за някой чуждак.

– Чуждак?

– Човек с идеали. Допадат ѝ идеалистите. Помня как гледаше стария Гулбрандсен – млада, едва седемнайсетгодишна, красива, ококорила очи като чинии – докато той развиваше пред нея плановете си за човешкия род. И се омъжи за него – вдовец с отраснали деца, прехвърлил петдесетте – единствено заради филантропските му идеи. Слушаше го като омагьосана. Същински Дездемона и Отело. За щастие край тях нямаше Яго, за да обърка нещата... А и Гулбрандсен не е цветнокож. Норвежец. Или швед... нещо такова.

Госпожица Марпъл кимна замислено. Името Гулбрандсен беше известно по целия свят. Човек с добър търговски усет и удивителна честност, той бе натрупал такова огромно състояние, че единственият начин да похарчи парите си наистина беше филантропията. Името му все още се чуваше. Фондация „Гулбрандсен“, стипендиите „Гулбрандсен“, приютите „Гулбрандсен“. Но най-известен беше с големия колеж, предназначен за децата на работниците.

– Не се омъжи за него заради парите му – продължи Рут. – Ако бях аз, щеше да е за това, но не и Кари Луиз. Не знам какво можеше да стане, ако не беше умрял, когато тя навърши трийсет и две. Тази възраст е много подходяща за вдовица. Вече притежаваш известен опит, но и способност да се приспособиш.

Джейн Марпъл, която никога не се беше омъжвала, я изслуша и кимна леко, докато си припомняше познатите ѝ вдовици от Сейнт Мери Мийд.

– Най-много се радвах за Кари Луиз, когато беше с Джони Рестарик. Естествено, той се ожени за нея заради парите ѝ или във всеки случай не би го направил, ако тя ги нямаше. Джони беше мързелив, егоист, обичаше удоволствията, но това е толкова по-безопасно от чудак! Той искаше единствено да живее леко. Настояваше Кари Луиз да ходи при най-добрите шивачи, да се вози на яhti и коли, да се забавлява с него. Този тип мъже са безопасни. Осигури им удобства и лукс и ще замъркат като очарователни котенца. Никога не съм вземала сценографията и театралните му щуротии насериозно, но Кари Луиз беше омагьосана и смяташе, че това е изкуство с главно „И“. Всъщност тя го насочи към онази среда, където го пипна ужасната югославянка и ѝ го отмъкна. А той не искаше да напусне Кари. Ако Кари Луиз беше проявила разум и бе изчакала малко, Джони щеше да се върне.

– Тя страдаше ли? – попита Джейн.

– Това е странното. Не мога да повярвам такова нещо. Беше много мила с него, но това и трябваше да се очаква. Тя си е мила. Бързаше да му даде развод, за да може той да се ожени за онова същество.

И предложи да осигури дом на двете му момчета от първия брак, защото така щели да се чувстват сигурни. И ето докъде стигна горкият Джони – трябваше да тръгне с онази. Тя го търпя в продължение на шест ужасни месеца и след това в изблик на ярост скочи с него в колата в една пропаст. Казаха, че било нещастен случай, но аз мисля, че е от яд!

Госпожа Ван Райдък взе огледалото и се вгледа внимателно в лицето си. Отскубна един косъм с пинсетите си за вежди и продължи:

– И какво направи Кари Луиз след това? Омъжи се за Луис Сероколд. Поредният чудак! Поредният идеалист! Не, не казвам, че не ѝ е предан, мисля, че е, но е същият идеалист. Иска да оправи живота на хората вместо самите тях. Само че никой не може да ти помогне, ако сам ти не искаш, да.

– Може би.

– Разбира се, и в тези неща има мода, както при дрехите. Боже мой! Видя ли какви поли се мъчи да ни накара да облечем Кристиан Диор? Та какво говорех? Аха. Мода. Във филантропията също има мода. По времето на Гулбрандсен беше образованието. Сега това е старомодно. Намеси се държавата. Всички очакват да получат образование и го смятат за нещо напълно естествено. А после не го зачитат. Малолетните престъпници – ето модата днес. Тези проявени и потенциални криминални типове. Всички полудяха заради тях. Трябва да видиш как блестят очите на Луис Сероколд зад дебелия му очила! Прелива от ентузиазъм. Той е от онези хора с невероятна воля, които карат на банан и коричка хляб и влагат цялата си енергия в някаква кауза. А Кари Луиз го следва. Както обикновено. Само че това не ми харесва, Джейн. Имаха срещи с попечителите и преустрои цялото имение за тази цел. Сега е нещо като възпитателно учреждение за малолетни престъпници с психиатри, психолози и всичко останало. Двамата са заобиколени от тях, а тези момчета може и да не са съвсем нормални. Пълно е и с разни терапевти, учители и всевъзможни ентузиастични, половината от които със сигурност са луди! Безумци! И моята малка Кари Луиз живее сред всичко това!

Тя замълча и се вгледа безпомощно в госпожица Марпъл, която изрече с леко недоумение в гласа:

– Но, Рут, все още не си ми обяснила от какво точно се притесняваш.

– Казах ти вече, не знам. Точно това ме безпокои. Току-що идвам оттам. През цялото време чувствах, че нещо не е наред. В атмосферата, в къщата... Зная, че не греша. Усещам тези неща. Винаги съм ги усещала. Споменавала ли съм ти, че посъветвах Джулиъс да продаде „Амалгамейтид Сириълс“ точно преди борсовия крах? И се оказах права! Да, там има нещо нередно. Но не знам какво и защо... Дали са онези ужасни престъпници, или е нещо по-близо до дома им... не мога да кажа какво е. Луис живее единствено заради идеите си и не забелязва нищо друго. А Кари Луиз, Бог да я благослови, не вижда и не чува нищо освен хубавите неща. Много добре, но не е практично Злото съществува... Джейн, искам да отидеш там веднага и да разбереш какво става.

– Аз. – възкликна госпожица Марпъл. – Защо аз?

– Защото имаш нюх за тези неща. Винаги си имала. Винаги си била мило, невинно на вид същество, Джейн, и в същото време никога нищо не те е изненадвало, винаги си била готова за най-лошото.

– Най-лошото твърде често се оказва истина... – промърмори госпожица Марпъл.

– Не мога да си представя защо имаш толкова лошо мнение за човешката природа... В това тихо и спокойно селце, в което живееш... старо, непоковарено място...

– Ти никога не си живяла в село, Рут. Нещата, които се случват в тихите, непоковарени селца, може би ще те изненадат.

– О, сигурно. Исках да кажа, че не изненадват теб. Ще отидеш в Стонигейтс, за да разбереш какво става, нали?

– Но, Рут, това ще бъде много трудно.

– Не, няма. Помислила съм за всичко. Дано не ми се разсърдиш... Но вече съм подготвила почвата. –

Рут ван Райдък замълча, погледна смутено приятелката си, запали цигара и се впусна в нервни обяснения:

– Не можеш да не се съ согласиш, че след войната хората с малки доходи не живеят добре... Имам предвид хората като теб, Джейн.

– О, да. Така е. Просто не знам какво щях да правя, ако не беше племенникът ми Реймънд.

– Остави племенника си – прекъсна я тя. – Кари Луиз не знае нищо за него. Може да е чувала за него като писател, но няма представа, че ти е племенник. Работата е, както казах на Кари, че милата Джейн преживява тежки времена. Понякога почти няма какво да яде и, разбира се, е твърде горда, за да се обърне към старите си приятелки. Добавих, че е невъзможно да ти предложим пари, но една приятна почивка в хубава обстановка, със стара приятелка, с достатъчно и здравословна храна, без грижи и тревоги... – Рут ван Райдък замълча и завърши предизвикателно: – А сега можеш да ми се разсърдиш, ако искаш.

Джейн Марпъл разтвори порцелановосините си очи с лека изненада.

– Но защо да ти се сърдя? Подходила си много разумно. Звучи правдоподобно. Сигурна съм, че Кари Луиз се е отзовала.

– Писа ти. Ще намериш писмото, когато се прибереш. Честно, Джейн, нали не мислиш, че съм си позволила непростима волност? Нали нямаш нищо против...

Тя се поколеба и госпожица Марпъл довърши мисълта ѝ:

– Да посетя Стонигейтс под фалшив предлог, уж за да ми се окаже помощ. Не, нямам нищо против. Щом се налага. Ти смяташ, че е нужно, и аз съм склонна да се съглася с теб.

Приятелката ѝ се вгледа в нея.

– Да не би и ти да си дочула нещо?

– Не съм. Убедеността ти ми е достатъчна. Ти не си фантазьорка, Рут.

– Така е. Но не мога да кажа нищо определено.

– Помня – рече Джейн Марпъл замислено – една неделя в църквата. Беше втората неделя на коледните пости... Седях зад Грейс Ламбъл и се тревожих за нея. Бях абсолютно сигурна, че нещо не е наред, но не можех да определя какво. Изпитвах някакво смущаващо чувство. Много ясно изразено.

– И имаше ли нещо нередно?

– О, да. Баща ѝ, старият адмирал, от известно време се държеше особено и още на следващия ден се нахвърли върху нея с чука за разбиване на въглища. Крещял ѝ, че е антихрист, преобразен като неговата дъщеря. Едва не я убил. Затвориха го в лудницата, а тя се оправи след няколко месеца в болницата... Но едва не умря.

– И онзи ден в църквата ти си имала предчувствие?

– Не бих го нарекла „предчувствие“. Основаваше се на факти. Обикновено е така, макар че в момента човек невинаги си дава сметка за това. Тогава бе сложила шапката си наобратно. Това бе съществено, защото Грейс Ламбъл никак не беше разсеяна. Обстоятелствата, при които би могла да си я сложи наопаки, никак не бяха много. Оказа се, че баща ѝ запратил по нея мраморен пепелник, който счупил огледалото. Тя грабнала шапката си и изтичала навън, за да не привлече вниманието на прислугата и съседите. Решила, че това се дължи на „военния темперамент на милия татко“. Не си е давала сметка, че той вече напълно бил излязъл от релсите, макар че би трябвало да се досети. Непрекъснато се оплаквал, че го следят врагове и така нататък... Обикновените симптоми.

Ван Райдък погледна приятелката си с възхищение.

– Може би в края на краищата това твоє село не е чак толкова идилично място.

– Човешката природа, мила моя, навсякъде е една и съща. Просто в големия град е по-трудно да я наблюдаваш внимателно, това е всичко.

– Значи ще отидеш в Стонигейтс?

– Ще отида. Може би е малко нечестно към племенника ми Реймънд. Да оставя хората да си помислят, че не се грижи за мен... Но той е в Мексико за шест месеца, а когато се върне, всичко трябва да е свършило.

– Кое трябва да е свършило?

– Поканата на Кари Луиз няма да е за вечни времена, нали? Три седмици, може би месец. Това, предполагам, ще е достатъчно време.

– За да разбереш какво не е наред?

– За да разбере какво не е наред.

– Боже, Джейн! – възкликна другата жена. – Не ти липсва увереност, нали?

Госпожица Марпъл я погледна с укор.

– Рут, ти каза, че ми имаш доверие... Мога само да те уверя, че ще направя всичко възможно, за да го оправдая.